

Wasył Słobodian

Ukraiński Regionalny Specjalistyczny Instytut Naukowo-Konserwatorski, Ukraiński Komitet Narodowy ICOMOS

Ukrainian Regional Specialist Scientific and Conservation Institute, Ukrainian National Committee of ICOMOS

Architekt Jakiw Rudnycki i jego cerkwie

Architect Yakiv Rudnytsky and His Orthodox Churches

Abstrakt

Na przełomie XIX i XX w. Galicja doświadczyła intensywnego rozwoju gospodarczego. Objął on m.in. budownictwo, w tym również sakralne. Wśród architektów tamtego okresu pojawiła się grupa architektów ukraińskich, którzy oprócz budownictwa świeckiego skierowali swoje wysiłki na kształtowanie ukraińskiej architektury sakralnej. W gronie takich wybitnych architektów znaleźli się Sylwestr Hawryszkewycz (Sylwester Hawryszkiewicz), Wasyl i Jewhen Nahirny, Iwan i Lew Łewynscy (Lewińscy), Ołeksandr Łuszpyński (Aleksander Łuszczyński). Wnieśli oni ogromny wkład w rozwój tego kierunku. Byli również mniej zauważalni twórcy, którzy jednak pozostawili po sobie widoczny ślad. Do nich należał architekt Jakiw Rudnycki (Jakub Rudnicki), któremu poświęcona jest ta publikacja. Do tej pory jego życie i działalność zawodowa nie były przedmiotem badań, chociaż jego dzieła zachowały się w niektórych miejscowościach zarówno na Ukrainie (Chodorów, Strzeliska, Łopatyn, Tuczapy i inne), jak i w Polsce (Polany, Rzepnik, Zapałów). Warto poznać jego twórczość, projekty zrealizowane i te niezrealizowane oraz ewolucję jego stylu w ciągu całej pracy twórczej.

Słowa kluczowe: cerkwie drewniane, cerkwie murowane, projekt cerkwi drewnianej, projekt cerkwi murowanej, rekonstrukcja cerkwi, badania cerkwi, architekt Jakiw Rudnycki, architekt Jakiw Rudnycki, architekt Jakub Rudnicki

Abstract

At the turn of the 20th century, Galicia went through intense economic development. It covered i.a. construction, including religious buildings. Among the architects of that period, there was a group of Ukrainian architects who, in addition to secular buildings, focused their efforts on developing Ukrainian religious architecture. This group of outstanding architects included Sylvester Gavrishkevich, Vasyl and Jewhen Nahirny, Ivan and Lev Levynskyi, and Alexander Lushpinsky. They made a huge contribution to the development of this field. There were also less noticeable artists who, however, left a visible mark. One of them was the architect Yakiv Rudnytsky whom this publication concerns. Thus far, neither his life nor professional activity have been the subject of research, although his works have been preserved in some places both in Ukraine (Chodoriv, Strzeliska, Lopatyn, Tuczapy and others) and in Poland (Polany, Rzepnik, Zapałów). It is worthwhile to get to know his work, completed and uncompleted designs, and the evolution of his style throughout the architect's work.

Keywords: wooden Orthodox churches, bricked Orthodox churches, design for a wooden Orthodox church, design for a bricked Orthodox church, reconstruction of an Orthodox church, Orthodox church research, architect Yakiv Rudnytsky, architect Jacob Rudnytsky, architect Jakub Rudnicki

Wasył Słobodian – doktor nauk historycznych, aktywny członek Ukraińskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, badacz architektury cerkiewnej oraz historii. Urodził się w 1951 r. we Lwowie w rodzinie inteligencji ukraińskiej. Absolwent Politechniki Lwowskiej. Od 1988 roku pracuje w Ukraińskim Regionalnym Specjalistycznym Instytucie Naukowo-Konserwatorskim (Ukrzachidproektrestawracija), jest redaktorem naukowego czasopisma konserwatorskiego „Wisnyk” (Zwiastun). Opublikował szereg prac z zakresu historii ukraińskiej architektury sakralnej, w tym Preszowszczyzny, Południowej Bukowiny, Bojkowszczyzny oraz Huculszczyzny. Stworzył katalog zachowanych cerkwi drewnianych Ukrainy oraz ziem etnicznych. Do obiegu naukowego wprowadził wiele zapomnianych nazwisk ukraińskich architektów, budowniczych, malarzy i rzeźbiarzy. Razem z Wołodymyrem Wujcykiem opracował słownik mistrzów budownictwa drewnianych świątyń, który obejmuje ponad 400 nazwisk. Wyniki badań historyczno-architektonicznych publikował w licznych czasopismach oraz w formie monografii.

Vasyl Slobodian – PhD in history, an active member of the Ukrainian National Committee of ICOMOS, researcher of Orthodox church architecture and history. He was born in 1951 in Lviv in a family of Ukrainian intelligentsia. Graduate of Lviv University of Technology. Since 1988, he has been working at the Ukrainian Regional Specialist Scientific and Conservation Institute (Ukrzachidproektrestawracija), he is the editor of the scientific conservation periodical “Wisnyk” (Herald). He has published a number of works on the history of Ukrainian religious architecture, including the Presov Region, South Bukovina, Boykivshchyna and the Hutsul Region. He is the author of a catalogue of preserved wooden Orthodox churches of Ukraine and ethnic lands. He has introduced a multitude of forgotten names of Ukrainian architects, builders, painters and sculptors into the academic debate. Together with Vladimir Vuytsyk, he has developed a dictionary of masters of building of wooden temples, which includes over 400 names. He has published the results of historical and architectural research in numerous journals and in the form of monographs.